

Flerpartimotion

Motion till riksdagen: 2014/15:2973

av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD)

Stoppa våldet i nära relationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kvinno- och tjejjourer ska få sin långsiktiga finansiering säkerställd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett centrum för kunskap om våld och andra övergrepp mot barn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stävja och lagföra hedersbrott.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ytterligare åtgärder för att förhindra att unga blir gifta mot sin vilja.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om effektivare individualpreventiva påföljder för eftervård och behandling.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvärdera effekterna av straffskärpningen avseende grov kvinnofridskränkning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utökade möjligheter att i fler fall utdöma elektroniska fotbojor vid kontaktförbud.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av systemet för skyddad identitet och byte av identitet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa synnerligen grov våldtäkt och oaksamhetsbrott avseende våldtäkt som nya brott, att se över våldtäktsbrottet och överväga frågan om brist på samtycke.

Motivering

Tiotusentals misshandlas varje år i sina hem, de flesta kvinnor. Varje år dödas i genomsnitt 17 kvinnor av en man som de har eller har haft en nära relation till. År 2013 anmäldes 6 000 våldtäkter och våldtäktsförsök. Mörkertalet är stort eftersom alltför få vågar anmäla. De anmälda fallen av våld mot kvinnor ökar. Misshandel mot kvinnor där gärningspersonen är bekant med kvinnan har ökat med 15 procent sedan 2006. Den nationella trygghetsundersökningen tyder på att det i stor utsträckning är anmälningsbenägenheten som har ökat snarare än det faktiska våldet.

Våld i nära relationer är ett problem som drabbar alla åldrar; även våld mellan äldre förekommer liksom våld i samkönade relationer. Dessa förfärliga brott drabbar även män, men det är fler kvinnor som utsätts. Våld riktat mot kvinnor tenderar att vara grövre, att upprepas och eskalera, att resultera i fler negativa konsekvenser för den drabbade och att i större utsträckning också drabba inblandade barn.

Alliansregeringen har under de senaste två mandatperioderna prioriterat arbetet med att förebygga och bekämpa våld i nära relationer, våldtäkter och andra sexuella övergrepp. Sommaren 2014 presenterades Carin Götblads förslag om hur samhällets insatser mot arbetet mot våld i nära relationer kan förbättras.

Det arbetet måste fortsätta. Det är viktigt att identifiera och genomföra fler konkreta åtgärder som förebygger, skyddar och straffar.

Kvinno- och tjejjourernas långsiktiga finansiering

Kvinnojurer fyller en viktig uppgift för de kvinnor som utsätts för brott och som behöver akut hjälp för att kunna ordna upp sin livssituation. Det är av stor betydelse att kommunerna ser till att det finns goda möjligheter för kvinnor som utsätts för brott att få hjälp. Vi vill dessutom att kvinno- och tjejjourer som erbjuder skydd och hjälp, ska få sin långsiktiga finansiering säkerställd.

Brott mot barn

Rädda Barnen uppskattar att omkring 190 000 barn bevittnar våld i hemmet varje år. Än värre är att även barn utsätts för misshandel, hot och annan kränkande behandling.

Anmäld misshandel mot barn har ökat kraftigt sedan 2006. Brå har särskilt studerat ökningen av anmälningar. Resultatet tyder på att den allra största delen av ökningen beror på förändringar i anmälningsbeteende. Enligt Brå upplever anmälarna att det krävs

mindre grovt våld jämfört med tidigare för att en polisanmälan ska bedömas som befogad. Det är positivt att reaktionerna på barnmisshandel har skärpts. Fortfarande återstår mycket att göra för barnen som lever i hem där våld förekommer.

Inrätta ett kunskapscentrum för kunskap om våld och andra övergrepp mot barn
Socialtjänstens insatser bör bygga på frivillighet, men när ett barn misstänks fara illa och föräldrarna inte vill ta emot stöd, behövs fler möjligheter. När det gäller våld mot barn bör ytterligare insatser ske för att förebygga, upptäcka och motverka att barn utsätts för våld. Ett exempel på en sådan insats är att inrätta ett kunskapscentrum för kunskap om våld och andra övergrepp mot barn.

Hedersrelaterat våld

Tusentals personer lever under hot från sina anhöriga på grund av en så kallad hederskultur. Det är oacceptabelt. Samhället ska markera med kraft mot dessa brott. Individuella fri- och rättigheter är universella, och ingen inskränkning ska kunna rättfärdigas med kultur eller tradition.

Stävja och lagföra hedersbrott

Tusentals personer lever under hot från sina anhöriga på grund av en så kallad hederskultur. Det är oacceptabelt. Samhället ska markera med kraft mot dessa brott. Individuella fri- och rättigheter är universella och ingen inskränkning ska kunna rättfärdigas med kultur eller tradition. Rättsväsendet ska ha verktyg för att skydda brottsoffren.

Åtgärder för att förhindra att unga blir gifta mot sin vilja

Alliansregeringens reform mot tvångsäktenskap har medfört att Sverige inte längre erkänner äktenskap som ingåtts utomlands via ombud, att skyddet mot barnäktenskap stärkts och att äktenskapstvång kriminaliserats.

Alliansen anser dock att det krävs ytterligare insatser för att motverka tvångsgifte och hot om tvångsgifte. Det kan exempelvis handla om tydliga och riktade informationskampanjer. Det bör också övervägas om en separat tvångsäktenskapsenhet behövs för att hantera frågor om tvångsäktenskap hos polisen, eller någon annan myndighet.

Påföljder

Effektivare individualpreventiva påföljder för eftervård och behandling

Vi vill att det ska övervägas om påföljdssystemet bör ändras för att möjliggöra ett ökat fokus på eftervård och behandling av en gärningsman som begått övergrepp mot en

person i en nära relation. Det kan också handla om ökade möjligheter till att tvinga gärningsmän att undergå behandling i kombination med exempelvis ett fängelsestraff. Det kan också handla om en möjlighet att förordna om eftervård för sexualbrottslighet som påföljd.

Utvärdera effekterna av straffskärpningen avseende grov kvinnofridskränkning

Rättsväsendet ska ha verktyg för att skydda brottsoffren. Alliansregeringen har skärpt straffen för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning. Effekterna av den straffskärpningen bör utredas. Om reformen inte fått avsedd effekt är Alliansen inte främmande för att skärpa straffen ytterligare.

Elektronisk fotboja vid kontaktförbud

År 2013 införde alliansregeringen en möjlighet att utdöma fotboja vid överträdelse av kontaktförbud. I normalfallet är det meningen att ett utdömt kontaktförbud ska räcka och det gör det också i många fall. Det krävs flera överträdelser av ett kontaktförbud för att fotboja ska dömas ut. Alliansen anser att det finns anledning att se över om ribban för när fotboja kan utdömas ligger för högt. Här ställs integritetsskyddet mot skyddet av den som blir förföljd och det är viktigt att göra en avvägning mellan dessa.

Stärkt skydd för utsatta personer

En översyn av systemet för skyddad identitet och byte av identitet

Frågan om skyddade personuppgifter är en viktig del av arbetet med att förstärka skyddet för personer som utsätts för hot eller förföljelse. Det finns idag en hel del olika typer av regler och möjligheter som syftar till att skydda någons identitet och/eller bostadsadress. Fingerade personuppgifter bör kunna medges i större omfattning än idag. Det innebär att en person får nya identitetsuppgifter, till exempel ett nytt namn och nytt personnummer. Alliansregeringen beslutade i juni 2014 om kommittédirektiv (dir. 2014:98) till utredningen "Förstärkt skydd av personuppgifter vid hot och förföljelse".

En översyn av våldtäktsbrottet

Alliansregeringen beslutade i augusti om kommittédirektiv (dir. 2014:123). En utredare ska göra en bred översyn av våldtäktsbrottet. En praxisgenomgång ska genomföras i syfte att kartlägga hur våldtäktsbrottet har tolkats och tillämpats. Utredaren ska vidare lämna förslag på hur en reglering för ett särskilt straffansvar för oaktsamhetsbrott avseende våldtäkt bör utformas samt överväga om det bör införas en samtyckesbaserad regleringsmodell för våldtäkt. Därutöver ska utredaren granska och analysera hur de brottsbekämpande myndigheterna utreder våldtäktsärenden och hur rättsväsendet i övrigt hanterar sådana ärenden samt analysera varför så få våldtäktsanmälningar leder

till åtal och fällande dom. Översynen innefattar även att utredaren ska överväga åtgärder för hur rättsväsendet ytterligare kan förbättra sitt arbete på området.

Beatrice Ask (M)

Johan Hedin (C)

Johan Pehrson (FP)

Andreas Carlson (KD)